

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 (1 : 1) ติดต่อกันมาฉบับละ 5 ปี เพื่อใช้เป็นแนวในการระดมและจัดสรรทรัพยากร เศรษฐกิจ กำลังเงิน กำลังคน และระบบงานของรัฐมาทำการบูรณะ ขยายกิจการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเสริมสร้างระบบการผลิตการจำหน่าย และความเป็นอยู่ของประชาชน จนทำให้ประเทศไทยมีรายได้อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้ปานกลาง (1 : 1) ในช่วงนี้ประเทศไทยได้ปฏิบัติตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525 - 2529 ซึ่งมีเป้าหมายและแนวนโยบายที่จะทำให้ฐานะเศรษฐกิจของไทยสู่ประเทศกึ่งอุตสาหกรรม จะเป็นครั้งแรกที่การผลิตและรายได้จากภาคอุตสาหกรรมไทย ขยายสัดส่วนขึ้นใกล้เคียงกับภาคเกษตรกรรม และได้กำหนดแนวทางที่จะกระจายความเจริญและกิจกรรมเศรษฐกิจไปสู่ส่วนภูมิภาค โดยการพัฒนาพื้นที่เฉพาะกับการพัฒนาระบบเมืองหลักและเมืองรองตลอดจนชุมชนชนบทของบางจังหวัดในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศตามความเหมาะสม (1 : 154)

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 ได้กำหนดการพัฒนาพื้นที่ 3 จังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือในส่วนของจังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ให้เป็นแหล่งอุตสาหกรรมหลักของประเทศในอนาคต ตามแผนการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม ซึ่งจะมีส่วนช่วยกระจายอุตสาหกรรมไม่ให้อยู่รวมตัวกันในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เนื่องจากภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร และมีปัจจัยพื้นฐานค่อนข้างสมบูรณ์ คือ มีโครงข่ายคมนาคมและสื่อสารเชื่อมโยงที่ดี มีสนามบินที่อยู่อู่ตะเภา มีท่าเรือน้ำลึกที่ศรีราชา นอกจากนี้ยังอยู่ติดกับอ่าวไทย เป็นที่น่ากำซาพรรมชาติขึ้นบก มีพื้นที่ติดต่อกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของแรงงานและวัตถุดิบหลายอย่าง และจะเป็นการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้เชื่อมโยงกับการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ดียิ่งขึ้น (1 : 155)

การพัฒนาอุตสาหกรรมในภาคตะวันออกเฉียงใต้แบ่ง เขตการพัฒนาพื้นที่ตามความเหมาะสม ดังนี้ (2 : 9)

ก. ชลบุรี เป็นเขตพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อม เนื่องจากรัฐจะสามารถให้บริการสนับสนุนได้อย่างกว้างขวาง นอกเหนือจากมีระบบคมนาคมและการสื่อสารที่ดี

ข. แหลมฉบัง เป็นเขตพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปเพื่อการส่งออกอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้บริการท่าเรือ และอุตสาหกรรมขนาดย่อม

ค. ระยอง เป็นเขตพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางเกษตร การพัฒนาการประมง การขยายการเพาะปลูกผลไม้และดอกไม้ และการพัฒนาสนามบินอู่ตะเภาเพื่อจะเสริมต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมดังกล่าวได้อย่างดียิ่ง

ง. มาบตาพุด เป็นเขตอุตสาหกรรมหลัก อุตสาหกรรมเปโตรเคมีคอล และอุตสาหกรรมที่มีมลพิษสูง

จ. ฉะเชิงเทรา เป็นเขตพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

ฉ. สัตหีบ เป็นเขตพัฒนาอุตสาหกรรมบริการเรือสินค้านานาชาติ และเป็นเขตขนถ่ายสินค้าทางทะเล

ชลบุรีจะได้พัฒนาเป็นเมืองหลักในภาคนี้โดยพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางขนส่ง การค้าและการบริการในระยะ 5 ปีในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 ในระยะยาวจะมีบทบาททางด้านการค้าและบริการต่อไปเมื่อมีการพัฒนาเขตอุตสาหกรรมพื้นฐานในบริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกเฉียงใต้ ขณะเดียวกันในเมืองชลบุรีจะส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว อุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก อุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น และอุตสาหกรรมบริการต่าง ๆ เป็นสำคัญ

การพัฒนาเมืองรองและชุมชนชนบทให้สามารถรับช่วงการกระจายความเจริญออกจากเมืองหลัก ทั้งในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมเบื้องต้นในชนบทและการรองรับแรงงานส่วนเกินจากภาคเกษตรและทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการเกษตรและบริการสังคมของท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ให้มีการพัฒนาจังหวัดระยองและฉะเชิงเทราเป็นเมืองรองของภูมิภาคนี้ พร้อมทั้งพัฒนาชุมชนชนบทในพื้นที่เฉพาะสามจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกเฉียงใต้

การพัฒนาแหล่งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ 3 แหล่งใหญ่ คือ (2 : 9)

ก. บริเวณชายฝั่งทะเลบางแสน ศรีราชา ซึ่งมีศูนย์กลางตากอากาศอยู่ที่บางแสน รวมไปถึงอ่างเก็บน้ำบางพระ และอุทยานแห่งชาติเขาเขียว

ข. เมืองพัทยา หาดจอมเทียน เกาะล้าน เกาะไผ่

ค. บริเวณชายฝั่งทะเลเมืองระยอง บ้านเพ เขาวง เขาไก่ อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา แลมหงา เกาะเสม็ด

ในปัจจุบันการที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจและสังคมตลอดจนความมั่นคงทางการเมืองนั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างเป็นส่วนประกอบที่สำคัญคือ ทรัพยากรธรรมชาติ กำลังเงิน และทรัพยากรมนุษย์ แต่ประเทศไทยมีกำลังเงินค่อนข้างจำกัด มีรายได้จากทรัพยากรธรรมชาติไม่มากนัก ดังนั้นในการพัฒนาประเทศจำเป็นต้องอาศัยหลักการใช้ประโยชน์ทรัพยากรมนุษย์ให้เต็มที่ จึงควรเร่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ต้องสร้างกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบ มีทักษะ ทั้งนี้ต้องอาศัยการจัดการระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพทุกระดับการศึกษา (3 : 60) ทั้งการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน และการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพราะการศึกษาในระบบโรงเรียนยังมีความจำเป็นสำหรับสังคมและโดยเฉพาะการพัฒนาประเทศ" ส่วนการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและทดแทนจุดอ่อนของการศึกษาในระบบโรงเรียนบางประการ" (4 : 42) "การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามแนวความคิดนี้มีวัตถุประสงค์ให้คนตระหนักในศักยภาพของตนเองและนำศักยภาพเหล่านั้นไปใช้เพื่อพัฒนาตนเองและชุมชน" (4 : 55) การจัดการศึกษาจะต้องให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพราะ "ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาต้องอาศัยความเจริญมั่นคงในทางเศรษฐกิจและการพัฒนาเศรษฐกิจจำเป็นต้องใช้คนบุคคลที่ได้รับการฝึกฝนอบรม หรือได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดี" (5 : 2) โดยเฉพาะการศึกษาระดับวิชาชีพจะเป็นตัวช่วยพัฒนาเศรษฐกิจเป็นอย่างดี ในปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญแก่การอาชีวศึกษา ซึ่งได้กำหนดวัตถุประสงค์ด้านอาชีวศึกษาในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 5 "ให้เร่งพัฒนาและปรับปรุงทั้งด้านปริมาณและคุณภาพให้สามารถฝึกอาชีพที่เหมาะสมได้อย่างกว้างขวาง เพื่อสนองตอบทั้งการประกอบอาชีพอิสระและตลาดแรงงาน" (6 : 92) ทั้งนี้เพราะว่า "การอาชีวศึกษาเป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติ หากประเทศใดสามารถจัดการศึกษาระดับวิชาชีพทุกระดับให้สอดคล้องตอกันกับพื้นฐานและความต้องการในด้านเศรษฐกิจแล้ว จะทำให้ประเทศนั้นมั่นคง ประชาชนอยู่ดีมีสุข และเพิ่มผลผลิตของประเทศ ทำให้บ้านเมืองมั่นคง" (7 : 66)

ในประเทศไทย กรมอาชีวศึกษามีหน้าที่จัดการศึกษาวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการทางด้านการเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล โดยจัดการศึกษาวิชาชีพ 5 ประเภท คือ เกษตรกรรม คหกรรม ช่างอุตสาหกรรม พณิชยกรรม และศิลปหัตถกรรม ในระดับวิชาชีพ ระดับเทคนิค ระดับฝึกหัดครู และหลักสูตรระยะสั้น อีกทั้งให้บริการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแก่ประชาชนและประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่คล้ายคลึงกัน (8 : 7) กรมอาชีวศึกษาจึงมีส่วนสำคัญในการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงใต้ให้บรรลุเป้าหมายโดยการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งในปัจจุบันเยาวชนและประชาชนสนใจที่จะเข้าศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพต่าง ๆ กันมากทั้งแบบในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนที่สังกัดกรมอาชีวศึกษาและหน่วยงานอื่น เพราะได้มองเห็นคุณค่าของการศึกษาวิชาชีพที่ช่วยให้เขาได้มีงานทำหรือประกอบอาชีพได้ผลดีขึ้น (9 : 12) แต่การจัดการอาชีวศึกษาในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 4 ยังมีอุปสรรคปัญหาหลายประเด็น ปัญหาโดยส่วนรวมคือการขาดเอกภาพในค่านโยบายและการวางแผนของหน่วยงานต่าง ๆ ไม่มีการประสานงานกัน และปัญหาความต้องการทางการศึกษาค้นอาชีวศึกษามีมากขึ้น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2519 เป็นต้นมา ต้องเปิดสอนในภาคค่ำ ทำให้เกิดปัญหาค้นงบประมาณ บุคคลากร เครื่องมือ เครื่องจักร ปัญหาค้นคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา และปัญหาการว่างงานคิดตามมา (6 : 90) สำหรับปัญหาในตัวของการศึกษาเอง ได้แก่ กำลังจัดทำหลักสูตรมาตรฐาน จึงทำให้ไม่สามารถหาเกณฑ์มาตรฐานที่เหมาะสมในขณะใดขณะหนึ่งได้ เช่น เกณฑ์เกี่ยวกับครุภัณฑ์ ครูค่อนักเรียน ชั่วโมงการสอนของครู เป็นต้น นอกจากนี้ปัญหาค้นคุณภาพของครูที่ควรจะได้มีโอกาสพัฒนาความรู้และทักษะใหม่ ๆ ปัญหาหลักสูตรที่มีเนื้อหาวิชาสามัญค่อนข้างมากและเน้นการเรียนการสอนภาคทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติ ค้นวิชาชีพ ปัญหาการขาดข้อมูลค้นกำลังแรงงาน และขาดการประสานงานระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้กำลังแรงงานทั้งในระดับท้องถิ่นและในระดับประเทศ ปัญหาการจัดสรรงบประมาณที่แล้วมาสำหรับการอาชีวศึกษาไม่เหมาะสม เพราะการลงทุนค้นอาชีวศึกษาเป็นการลงทุนที่สูง และไม่สามารถกำหนดเกณฑ์ที่เหมาะสมในเรื่องต่าง ๆ ปัญหาค้นนิยมปริญญาปรากฎว่าผู้ที่จบการศึกษาส่วนใหญ่มุ่งเรียนต่อในระดับสูงขึ้นไป ปัญหาการขาดการประเมินผลแผนงานและโครงการต่าง ๆ ของทุกระดับตั้งแต่หน่วยงานวางแผนกลาง ระดับกระทรวง และระดับท้องถิ่น (6 : 90 - 91)

จากความสำคัญของภูมิภาคนี้ และปัญหาเกี่ยวกับการอาชีวศึกษาทั้งที่ได้กล่าวมาแล้ว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการศึกษาของโรงเรียนและวิทยาลัย สังกัดกรม

อาชีวศึกษา ทุกประเภทวิชาในภาคตะวันออก ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในด้านอาชีวศึกษา สำหรับใช้ประกอบการปรับปรุงสถานศึกษาในภูมิภาคนี้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพทางการศึกษาของโรงเรียนและวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา ที่มีอยู่ทุกโรงในภาคตะวันออกประจำปีการศึกษา 2524 โดยการศึกษาครั้งนี้

1. สสำรวจสถานภาพทางการศึกษาของโรงเรียนและวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก จำนวน 9 ตำบล คือ ตำบลโปรงงามการศึกษา ตำบลนักศึกษา ตำบลครู-อาจารย์ ตำบลบริเวณสถานศึกษา ตำบลอาคารสถานที่เรียน ตำบลอุปกรณ์ เครื่องมือฝึกงาน ตำบลสิ่งบริการ ตำบลเจ้าหน้าที่พนักงาน และด้านการเงิน และเปรียบเทียบบางตัวแปรของสถานภาพทางการศึกษาของโรงเรียนและวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกกับเกณฑ์ทางการอาชีวศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

2. ศึกษาความสำเร็จการศึกษาและการออกกลางคันของนักศึกษาในแต่ละสถานศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรในการวิจัยได้แก่ สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีการศึกษา 2524 ที่มีอยู่ในภาคตะวันออกทั้งหมด จำนวน 13 แห่ง ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนและวิทยาลัยเทคนิค 8 แห่ง วิทยาลัยอาชีวศึกษา 2 แห่ง วิทยาลัยเกษตรกรรม 2 แห่ง และโรงเรียนสารพัดช่าง 1 แห่ง

2. ตัวแปรที่นำมาศึกษา ได้แก่ ตัวแปรในคำต่อไปนี้ ; ตำบลโปรงงามการศึกษา ตำบลนักศึกษา ตำบลครู-อาจารย์ ตำบลบริเวณสถานศึกษา ตำบลอาคารสถานที่เรียน ตำบลอุปกรณ์ เครื่องมือฝึกงาน ตำบลสิ่งบริการ ตำบลเจ้าหน้าที่พนักงาน และด้านการเงิน

3. ข้อมูลต่าง ๆ เป็นข้อมูลของสถานศึกษาประจำปีการศึกษา 2524 แต่ข้อมูลการสำเร็จการศึกษาและการออกกลางคันของนักศึกษาระดับ ปวช. เป็นข้อมูลของนักศึกษารุ่นที่เข้าศึกษาระดับ ปวช. ในปีการศึกษา 2521 ซึ่งสำเร็จการศึกษาตามเวลาเมื่อสิ้นปีการศึกษา 2523 และนักศึกษารุ่นเดียวกันที่สำเร็จการศึกษาหลังปีการศึกษา 2523 ถือว่าเป็นผู้จบช้ากว่าเวลาที่กำหนด

และนักเรียนรุ่นเดียวกันที่ออกจากสถานศึกษาโดยไม่ได้รับประกาศนียบัตรระดับ ปวส. ทุกกรณีถือว่าเป็นผู้ออกกลางคัน ส่วนการสำเร็จการศึกษาและการออกกลางคันของนักเรียนระดับ ปวส. เป็นข้อมูลของนักเรียนรุ่นที่เข้าศึกษาระดับ ปวส. ในปีการศึกษา 2522 ซึ่งสำเร็จการศึกษาตามเวลาเมื่อสิ้นปีการศึกษา 2523 และนักเรียนรุ่นเดียวกันที่สำเร็จการศึกษาหลังปีการศึกษา 2523 ถือว่าเป็นผู้จบช้ากว่าเวลาที่กำหนด และนักเรียนรุ่นเดียวกันที่ออกจากสถานศึกษาโดยไม่ได้รับ - ประกาศนียบัตรระดับ ปวส. ทุกกรณี ถือว่าเป็นผู้ออกกลางคัน แต่ข้อมูลนักศึกษาโรงเรียนสารพัดช่าง เป็นผู้เรียนจบ สอบได้ สอบตก และออกกลางคัน ในปีการศึกษา 2523

ขอตกลงเบื้องต้น

1. ข้อมูลที่รวบรวมได้จากเอกสารและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพทางการศึกษาของโรงเรียนและวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริง และเชื่อถือได้
2. วัน เวลา ที่แตกต่างกันในการรวบรวมข้อมูล ไม่ทำให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทางการศึกษาของโรงเรียนและวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเปลี่ยนแปลงไปจากสภาพปกติ

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้อาจเกิดความคลาดเคลื่อนได้ เนื่องจากข้อมูลบางอย่างไม่ได้บันทึกไว้ หรือผู้ให้ข้อมูลให้ข้อมูลที่คลาดเคลื่อนบ้าง และในบางกรณีมีการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบโดยผู้หนึ่งย้ายไปอยู่ในสถานศึกษาอื่น

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง อาณาเขตส่วนหนึ่งของประเทศไทยที่ประกอบด้วยจังหวัดต่อไปนี้ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ปราจีนบุรี นครนายก และฉะเชิงเทรา

สถานภาพทางการศึกษา หมายถึง สภาพที่เป็นอยู่ของส่วนประกอบในค่านต่าง ๆ 9 ค่าน ของโรงเรียนและวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา ประจำปีการศึกษา 2524 ซึ่งได้แก่

ค่านโปรแกรมการศึกษา ค่านักศึกษา ค่านครู-อาจารย์ ค่านบริเวณสถานศึกษา ค่านอาคารสถานที่
มเรียน ค่านอุปกรณ์-เครื่องมือฝึกงาน ค่านสิ่งบริการ ค่านเจ้าหน้าที่พนักงาน และค่านการเงิน

ค่านโปรแกรมการศึกษา หมายถึง รัคัฒและสาขาวิชาที่เป็คสอนและจะเป็คสอน
ชมรมการศึกษา

ค่านักศึกษา หมายถึง นักศึกษาในแตละชั้นปีของสาขาวิชาชีฟค่าง ๆ. นักเรียน - นัก
ศึกษาที่มาสมัครเพื่อที่จะเข้าศึกษา ประจำปีการศึกษา 2524 และ จำนวนนักศึกษาของแตละ
ชมรมการศึกษา

ค่านครู-อาจารย์ หมายถึง จำนวนครู-อาจารย์ที่สอนในสถานศึกษาที่จำแนกตามสภาพการ
ทำงาน ลักษณะวิชาที่สอน รัคัฒการศึกษา ชั่วโมงสอน

ค่านบริเวณสถานศึกษา หมายถึง ขนาดพื้นที่ อาณาเขตที่ใช้สำหรับการจัดการศึกษา
ประกอบคัวยพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ที่สร้างอาคารค่าง ๆแล้ว สนามหญ้า สนามกีฬา โรงรถ และสภาพ
บริเวณรอบนอกสถานศึกษา

ค่านอาคารสถานที่เรียน หมายถึง ขนาดพื้นที่ของห้องทำงานครู ห้องเรียน ห้อง
ประกอบค่าง ๆ และสถานที่ฝึกงานของแตละวิชาชีฟ บ้านพักครู

ค่านอุปกรณ์ - เครื่องมือฝึกงาน หมายถึง จำนวนอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรกล
ตามบัญชีรายการอุปกรณ์ - เครื่องมือ ของกรมอาชีวศึกษา ที่นักศึกษาใช้ประกอบการเรียน

ค่านสิ่งบริการ หมายถึง สิ่งที่ทางสถานศึกษาจัดไว้บริการ ครู นักเรียน ได้แก่
จำนวนหนังสือ วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ ที่มีประจำในห้องสมุด จำนวนเครื่องเล่นกีฬาที่นิยม
(ฟุตบอล บาสเกตบอล ตะกร้อ วอลเลย์บอล แสนคับอล ชุคปีงปอง) และที่เก็บน้ำดื่ม น้ำใช้

ค่านเจ้าหน้าที่พนักงาน หมายถึง จำนวนเจ้าหน้าที่ธุรการ ภารโรง คนยาม คนสวน
คนขับรถ ตลอดจนบ้านพักเจ้าหน้าที่พนักงาน

ค่านการเงิน หมายถึง จำนวนเงินที่ได้ใช้จ่ายในการค่านงานจากงบประมาณปี
2524 ซึ่งเป็นค่านค่านเงินการ (หมวดเงินเดือน ค่านจ้างประจำ ค่านจ้างชั่วคราว ค่านคอบแทน ค่านใช้สอย

ค่าสาธารณูปโภค ค่าวัสดุ เงินอุดหนุน และรายจ่ายอื่น ๆ) ค่าลงทุน (หมวดค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง) นอกจากนี้จะศึกษาเงินนอกงบประมาณ ปีการศึกษา 2524 (ได้แก่ เงินบำรุงการศึกษา เงินรายได้ของสถานศึกษา เงินบริจาคที่มีผู้ให้สถานศึกษา มูลค่าสิ่งของที่รับบริจาค และเงินทุนการศึกษา)

จำนวนรายการ หมายถึง ผลรวมของแต่ละชื่อของเครื่องมือ-อุปกรณ์มาตรฐาน ของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

จำนวนนับ หมายถึง ผลรวมของแต่ละรายการของเครื่องมืออุปกรณ์มาตรฐาน ของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

การจับตามกำหนดเวลา หมายถึง การที่ผู้เรียนใช้เวลาเรียนจนสำเร็จการศึกษาเท่ากับจำนวนปีของหลักสูตร คือ ระดับ ปวช. ใช้เวลาเรียน 3 ปี ระดับ ปวส. ใช้เวลาเรียน 2 ปี หลักสูตรระยะสั้น 3.5 เดือน ใช้เวลาเรียน 3.5 เดือน หลักสูตรระยะสั้น 1 ปี ใช้เวลาเรียน 1 ปี

การจับขั้วกว่ากำหนดเวลา หมายถึง การที่ผู้เรียนใช้เวลาเรียนจนสำเร็จการศึกษามากกว่าจำนวนปีของหลักสูตร คือ ระดับ ปวช. ใช้เวลาเรียนมากกว่า 3 ปี ระดับ ปวส. ใช้เวลาเรียนมากกว่า 2 ปี

การออกกลางคัน หมายถึง การที่ผู้เข้ามาเรียนระดับใด แล้วออกจากสถานศึกษาโดยไม่ได้รับประกาศนียบัตรระดับนั้นทุกกรณี (ยกเว้นผู้ที่สอบประจำภาคไม่ผ่านของหลักสูตรระยะสั้น ซึ่งถือว่าสอบตก)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในคานอาชีวศึกษาของกรมอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อจะได้ทราบสถานภาพทางการศึกษา และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ประกอบการพิจารณาวางแผนปรับปรุงการศึกษาเพื่อรองรับการขยายตัวทางทันอุตสาหกรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พุทธศักราช 2525-2529